

Շվեյցարիայի Վո կանսոնը նույնպես ճանաչեց Տայոց գեղաստանությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՍՏԵՆՊԵՆ: Շվեյցարիայի Դաշնային Հանրապետության Վո կանսոնը սեպտեմբերի 23-ին ճանաչել է Տայոց գեղաստանությունը: Ինչպես հայտնեցին ԱԳՆ հասարակայնության հեռաբերությունների վարչությունից, կանսոնալ խորհրդարանի Մեծ խորհուրդը 74 կողմ, 64 դեմ և 9 ձեռնդրած ձայնով փեթակել է Մասսիմո Սանդրիի ներկայացրած դուսուլաշի նախագծի օգտին, որը հրահանգում է Պեսական խորհրդին՝ կանսոնի կառավարությանը, դաշնակառուցողական ճանաչել 1915 թ. Տայոց գեղաստանությունը: Փաստաթղթում խորհրդանշական է համարվում այն հանգամանքը, որ որոշումն ընդունվում է Լոզանում, որտեղ 1923 թ. Դաշնակիցների և Թուրքիայի միջև կնքված դաշնամատուցման փաստաթուղթը, «Հայաստանը զննվեց ֆառեզի վրայից»: «Եկել է դառն, որոշեցի Վո կանսոնը հանդիսավոր ակնով ճանաչել հայերի ողբերգությունը: Փաստաթղթի ընդունմամբ Վո կանսոնը կմտասի թուրքերի և հայերի միջև արդար և սեական խաղաղության հաստատմանը, խաղաղություն, որի գլխավոր խոչընդոտն այսօր «ժխտողականությունն» է, որն ավելի է խորացնում մի ողջ ժողովրդի ցավն ու տառապանքը», ասվում է դուսուլաշի սեփականում: Շվեյցարիայում Տայոց գեղաստանությունը դաշնակառուցողական ճանաչվել է 1998 թ. մեծի Մեծ խորհրդի և 2001 թ.՝ նույն կանսոնի կառավարության կողմից:

Ադրբեջանը համագործակցության լուրջ քայլեր է անում

Իսկ Ղարաբաղը պատրաստ է հայաստանի հետ կամ առանց

ԱԳՎԱՆԻ ՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ: Ազգային ժողովի նախագահ Արթուր Բաղդասարյանի հետ երկվա հանդիպումից հետո ԼՂՀ նախագահ Արկաղի Ղուկասյանը դասախոսեց լրագրողների հարցերին: Խոսելով Աժ նախագահի հետ տեղի ունեցած հանդիպման մասին, Արկաղի Ղուկասյանը նշեց, որ հիմնականում ինքնակամ է եղել համագործակցության խնդիրներ, հաշի առնելով Աժ ներուժը միջազգային ասյաններում: Պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել նաև համագործակցության մե-

խանդակները հսկայեցնելու առումով: Ըստ ԼՂՀ նախագահի, թյուր կարծիք կա, թե Լեռնային Ղարաբաղը դե ֆակտո հակամարտության կողմ է: Մինչդեռ ԼՂՀ կողմ է նաև դե յուրե, որովհետև բուրաղաբերական գազաթմոզովը ճանաչել է, ըստ Ղուկասյանի, Ղարաբաղը դե յուրե հակամարտության կողմ: Սա նշանակում է, որ Միևսկի խմբի օրջանակներում բանակցությունների վերսկսելու դեմում ԼՂՀ կմասնակցի որոշում կողմ: Սա, Արկաղի Ղուկասյանի խոսք-

ով, ընդունում են բոլոր միջնորդները: «Ես գտնում եմ, որ երկու նախագահների ֆորմալ չի խանգարում Միևսկի խմբի գործընթացներին, դրանք կարող են գնալ զուգահեռ», անդրադառնալով Հայաստանի և Ադրբեջանի նախագահների հանդիպումներին, ասաց Արկաղի Ղուկասյանը: Նա ավելացրեց նաև, որ Ղարաբաղյան հարցի լուծումը դաշնակառուցողական հանդիպումներ, միջնորդ նախագահները չեն կարող հաճախակի հանդիպել:

ՏԽ # 12

ԲԱՀՈՒԿԻ ՄԻՏԵԸ ՕՐԻՆԱՅ ՓՈՒՎԱԾ ԵՐԿՐՈՒՄ

Աժ-ն ընդունեց զանգվածային լրատվության օրենք

Ազգային ժողովը երեկ ընդունեց զանգվածային լրատվության օրենքը 69 կողմ փեթակությամբ: Թեև որոշ կողմ, ձեռնդրած, փեթակությանը չմասնակցած լրատվողները հայտարարեցին, որ փեթակության արդյունքներում իրենց ձայնը ճիշտ չի հավաքվել, զանգվածային լրատվության օրենքը համարվեց ընդունված:

Ղարկման ազատությունը խոչընդոտելու կամ սահմանափակելու կառաջացող սուգանք: Կրկնվելու դեմում վարչական սույծ: Նմանապես կղատված սեղեկություն չալու դաշնակառուցությունը չկատարելու, երբ սեղեկատվությունն արգելված չէ: Օրինագծի հաջորդ կետերը վերաբերում էին երոշիկ բնույթի հաղորդումների և սարսիկ ֆիլմերի հեռար-

ԲՎԵՆԱԿՈՒԹՅԱՆ	ԱՐԴՅՈՒՆՆԵՐԸ
Գրանցված են...	94
Բնորոշված են...	66
Բնորոշված են...	80
Դեմ քվեարկել են...	14
Սեղծված են...	48 ձայն
ԿՈՒՄ...	70
ՊԵՄ...	9
ՉԵՌՊԱՀ...	1
ՈՐՈՇՈՒՄ	ԸՆԳՈՒՆՎԵԼ 5
Հարց համար	2

PHOTOLURE

խորհրդարանը երեկ կողմ փեթակեց նաև վարչական օրինախախտումների վերաբերյալ 77 օրենսգրքում լրացումներ կատարելու օրինագծին: Ըստ կատարված լրացումների, դաշնակառուցողական կողմից ՀԱՄ քո-

ծակման անբյուրյալությունը չնախատեսված ժամերին, ինչպես նաև արգելված վայրերում երոշիկ բնույթի սյուրթերի վաճառքին: Այս իրավախախտումների համար էլ նախատեսված են տուգանքներ: Ա. Տ.

ՏՄՍՈՒՄ

ԱՄՆ-ը «հրեա-ֆրիսոնեական» ղեկավարում է

Օրես ԱՄՆ ղեկավարող Բոլի Փաուելը մասնակցել է հեռուստատեսային ծրագրի մեկին, որի ընթացքում Իրաքի վերակառուցման խնդիրներին է անդրադարձել և անզգուշաբար ասել. «Ինձ թվում է, Իրաքը ղեկավարում է դառնա այնպիսի իսլամական ղեկավար, ինչպիսին, ասենք, հրեա-ֆրիսոնեական է մեր երկիրը...»: Այդ մասին սեպտեմբերի 24-ի համարում տեղեկացնում է քուրական «Վախիթ» թերթը: Ըստ «Վախիթի», Փաուելն ԱՄՆ-ն իրել «հրեա-ֆրիսոնեական» ղեկավարություն բնութագրելու դառն, զգալով, որ անզգուշաբար քերական թյուրմտացություն է թարգմանում, որովհետև փորձ է արել, թե «այս ամենից հետո Ես դժվար է որեւէ բան ավելացնելը, բայց ես այնպես նշեմ, որ մեր երկիրը բազմակրոն երկիր է»:

«Տաեսարանների» հանդիպումը հետաձգվել է

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՍՏԵՆՊԵՆ: Հայ-թուրքական հաշտեցման համընթացողի հանդիպումը, որը ղեկավարում էր Արթուր Բաղդասարյանը, 27-28-ը հետաձգվել է անորոշ ժամկետով: Ինչպես Արթուր Բաղդասարյանը տեղեկացրեց համընթացողի անդամ Գալիթ Գալիթյանին, դաշնակառուցողական են՝ անդամներից մի քանիսը զբաղված են այդ օրերին:

Թեսա Հոֆմանին դարգեատրեցին հակոբ Մեղադարսի անվան մեդալով

Հայաստանի Հանրային գրադարանը սեպտեմբերի 24-ին Հակոբ Մեղադարսի անվան մեդալով դարգեատրեց ղեկավարողի գիտնական, հայագետ, մարդու իրավունքների դաշնակառուցող Թեսա Հոֆմանին՝ հայ մշակույթին մասուցած ծառայությունների և հայաստան գործունեության համար: Դա իրականում սիրող մթնոլորտից նկատելի էր, որ Թեսա Հոֆման անունն անձանոթ չէ լսարանին: Նրա գործընկերը Բեռլինի Ազատ համալսարանի հայագիտության ամբիոնի դասախոս Ժյուրյ Բոլարյանն առավել հանգամանակից ներկայացրեց Թեսա Հոֆմանի գործունեությունը, նշելով, որ այն միայն գիտական աշխատանքով չի սահմանափակվում: «Թեսա Հոֆմանը մեծ հումանիստ է, որի մտադրության թեման ոչ միայն հայերն են ու Հայ դաշնակառուցությունը, այլև ցեղասպանության ենթարկված բոլոր ազգությունները»:

Անվանի գիտնականին իր հայաստան գործունեության համար, ընդհանուր առմամբ ասելու համար ղեկավարում է ունենալ դաշնակառուցող, Գերմանիայում հայ ժողովուրդը գտել է իր դաշնակառուցող հանձին Թեսա Հոֆմանի: Եվ այդ փորձից անհրաժեշտ էր ղեկավարողի կարևորությունը, որը գրվել էր ճիշտ ժամանակին և միանգամայն տեղին, երբ մեկ տարի առաջ Թուրքիան կրկին հայտնեց իր հակադրության ինտեգրվելու համար, որը երկու կողմից: Թեսա Հոֆմանը ընդհանուր առմամբ հայտնեց իր հայաստան գործունեությունը գնահատելու համար նշեց, որ իր համար Ես կարևոր է հայերի ձայնը աշխարհում լսելի դարձնելը, բայց, դժբախտաբար, իր ձայնն այնքան էլ բարձր չի հնչում: «Իմ ցանկությունն է, որ բոլոր ժողովուրդները, որոնք ոչնչացան նույն ժամանակ, նույն ժողովրդի ձեռքով իրենց: Երբ բոլոր զոհերը միասնաբար են դաշնակառուցողական ավելի զորեղ է այդ դաշնակառուցողականը»:

Ա. Պ.

«Հայաստանում բիզնեսն ավելի Ես հարուստ է լինել, քան այլ երկրում»

Ըստ Կարեն Ծշմարիտյանի, այս նպատակն է հետապնդում համաժողովը

ԱՐԱ ՄԱՔՏԵՐՈՍՅԱՆ

Հայաստան-սփյուռք առաջին սնտեսական համաժողովը երեկ ավարտվեց: Ըստ ոլորտների մեծագույնների արդյունքները ներկայացրին միասնաբար համադրողները: Ի թիվս այլոց, ելույթ ունեցողները հիշատակեցին միասնական մեծագույնը մի Ես հարուստ է լինելու հետևանքները: Մասնավորապես նշվեց, որ Հայաստանում սնտեսական աճի անբավարար անդրադարձը բնակչության կենսամակարդակի վրա, սնտեսական բարձր մեծագույնը, աղբահարության խնդիրը: Աղբահարության հարցախարան ծրագրի Ես բանավեճեր են տեղի ունեցել: Հարկային ֆառափակման քննարկումները տեղեկացվեց, որ այս տարեկանից սկսվելու է հարկային նոր օրենսգրքի մշակումը: Այստեղ հաշի է առնվելու մաս-

նավոր և միջազգային փորձ: Ֆինանսական խնդիրներից կարևորվել է թերազգացած ծյուղերի առաջնահերթ զարգացումը: Խոսքը վերջնական հիմնարկումների, հիդրոէկոլոգիայի վարկավորման, արժեթղթերի Ես կայացման մասին է:

Պեսական և մասնավոր հասվածի համագործակցության կարևոր արդյունքն այն էր, որ բիզնեսը սփյուռքի և տեղի, համաձայնեց արգելված ղեկավարողի սոցիալական նշանակության առաջին խնդիրների լուծմանը:

ՏԽ # 13

«Թուրքական աղբյուրների գրոհը մեր «անողնաւոր» սնտեսական համակարգի համար կունենա լուրջ հետեւանքներ»

Հայ-թուրքական սահմանի բացման վերաբերյալ հայ գործարարների դիրքորոշումները հակադիր են

«Ազգ» իր միտքը համարում է անդրադարձել է հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման վերջին փուլում այնքան անհարկոր հարցի վերաբերյալ մեր խորհրդարանական ուժերի տեսակետներին, ընդհանրապես խորհրդային Հայաստանի դեմքին դիմելով: Զանգի որ խնդիրը բարձրացվում է հակադրված սնտեսական հարաբերության վրա, ընդհանրապես մեր երկրի գործարարների դիրքորոշումներ, որ կհանգեցնեն հակադրված են իրար:

«Սիլ գրուդ» ընկերության նախագահ, Աժ մասնակցության նախագահ Սուրբաբեյանը գտնում է, որ «վարկյան առաջ տիտի բացվելի հայ-թուրքական սահմանը, որոնք-դի աղբյուրները անհարկորություն աղտոտվելի, արագան մեր ինտեգրացիան եվրոպական սնտեսական կառույցներին»: Պրն Սուրբաբեյանը համոզված է, որ սահմանի բացման դրական հետեւանքները զերակուում են բացասականներին: «Տեսակետ կա, որ սահմանի բացումը մեր երկրում կբերի թուրքական սնտեսական էտապիսիա, եւ որ թուրքական աղբյուրները խնդիր կառաջացնեն հայաստանյան բոլոր արտադրական ձեռնարկներին համար: Մեր որոշ աղբյուրները սահմանի բացման արդյունքները կհամարեն չեն դիմանա մրցակցությանը: Կարծում են, սակայն, որ այդ վնասն ավելի փոքր կլինի, քան մեր հնարավոր օգուտը»: Կ. Սուրբաբեյանը գտնում է, որ հայաստանյան արտադրության հարկավոր աղբյուրները մեծ ֆանդայություն կարահանվեն Թուրքիա եւ ոչ միայն: «Հայ-թուրքական սահմանի բացումը Վրաստանի կստիպի վերանայել իր

սրանտորսային սակագները եւ նվազեցնել դրան: Այդ դեպքում մենք կկարողանանք ավելի շատ արտադրել եւ ներմուծել Ռուսաստանից: Այլապես այսօր արտադրման սրանտորսային ծախսերը շատ ավելի են աղբյուրների հիմնարկներից»: «Ինտեգրացիոն Մասիս ռոբակ» ընկերության ինժեներ, Աժ մասնակցության Սիբայել Վարդանյանը համարում է, որ ծանադարի բացումը կբերի սրանտորսային ծախսերի կրճատման, հետեւաբար կնվազի նաեւ աղբյուրների հիմնարկներից: «Սակայն նկատենք, որ դրանից ավելի շատ կսահեն թուրքական աղբյուրները առավել մեծ ծավալներ ունենալու շնորհիվ», նույն է որն Վարդանյանը: Ըստ նրա, ընդհանուր առմամբ «թուրքական աղբյուրների գրոհը Հայաստանի «անողնաւոր» սնտեսական համակարգի համար կունենա լուրջ հետեւանքներ: Եթե ոչ ինժեներ, աղա մեծ վնաս կհասցնի սեղական արտադրողին, եւ երկար ժամանակ կարող է նկատվել արտադրական ծավալների անկում: Կիրառան երկրի վճարային հա-

վելու ճեղքվածք»: Այնպես որ, Ս. Վարդանյանի կարծիքով, թեւ սահմանը չբացվելու վերաբերյալ միանշանակ լուրջ մտքերը սրանտորսական չի լինի, ծիւս չէ սահմանի անվերադարձ բացումը այսօր: Ըստ Ս. Վարդանյանի, նախ տիտի ստեղծել երկու երկրների սնտեսությունների, ռուկաների, գների շարժումը վերաբերող տեղեկատվական հիմն, մեկնել մասային կարգավորման լծակներ, հստակեցնել երկու երկրների առեւտրասնտեսական հարաբերությունների դայանմները, աղա հովել դայանմներ ներմուծումը փոխարինող արտադրական ձեռնարկների զարգացման համար եւ այլն: Առանց այս ինժեներ, «սահմանի բացման խնդիրն առնչվող հարցադրումներին մենք դատարան ենք գուտ մեխանիկորեն, բայց ոչ ֆաղակական, սնտեսական, հոգեբանական առումներով, ինչի ուղղությամբ անընդմեջ աշխատելու դեպքում անհրաժեշտ կլինի արդված երեւոյն սարի: Այսօր, կրկնում են, հայ-թուրքական սահմանի բացմանը դատարան չեն», եզրակացնելով որն Վարդանյանը:

«Այս անթրվածին դատարաններից դեռ ֆանի երեխա է փախչելու»

Դորոցը կրկին փորձության ենթարկվեց. դատարանները գերխառացան, մանկավարժներից ոման մնացին մնախառացան, ոմանց էլ վիճակված է ընթրոխնել բարձրագույն աշխատանքի հեռանկարը: Մերոյա հասարակական ամենամեծ հնչողությամբ այս քեման ալիքում է եւ Սյունիում, եւ Գորիսում: «Ազգին» իրենց տարածադարձի մտրուումները հայտնեցին ֆաղաի քիվ 1 Ակսել Բակունցի անվան եւ քիվ 3 միջնակարգ դորոցների վաստակաւաս ճորտներ Ռիսա Սեւիկյանն ու Յաւա Ալեքանյանը:

Ռիսա Սեւիկյան. Հայ ազգային դորոցին կրկին ցավ տասնամեկ անկախ վերելներում արվող իր խիտ իրատեսական տասնամարանություններից, որ մեխանիկական ու անհոգի են թվում անախասմ, անհաց մնացած ուսուցիչների հետագա ճակատագրի համեմատ, առանձնապես այն ուսուցիչների, որ դատարանի ախասարտու օրերին տիտը կոթած էին դորոցին... Մեր ողջ կուլեկսիվ անվերադարձ ենք թողնում է ազգային դորոցի ողմաթելը ֆարկաղող այս գործընթացից, չնայած մեր դորոցում կրճատումներ չեղան. ուսուցիչներն իրար հարգն ավելի լավ իմացան եւ միահամուտ գնացին փոխգնումներ: Բայց դատարանները խառացան: Կա՞ արդյոք հանրապետությունում գեթ մեկ ուսուցիչ, որ կարողանա գուլոս հանել 34 աւակներով 8-րդ դասարանում: Վճիռ կայացնող իրավասուներ, իիւեք, որ դորոցն անսահման մուրք օրգան է, որին ամեն անգույն, անհոգի հողում հավասար է խոտանալու: Յաւա Ալեքանյան. Սա ռոն:

ցուցիչ հարված եւ դորոցին, տարբեր եւ, որի հետեւում կանգնած է չոր, անհոգի դամը, դորոցից անտեղյակ մարդու մաթեմատիկական հաւալարը: Գործընթացին ի՞նչ արդարացում կարելի է գտնել, երբ, ասենք, 6-րդ կամ 7-րդ դասարանում նստած է 35 երեխա: Իսկ կրճատումներ... Կուսվի՞ այս գնով բարձրացված աշխատանքը, թե՛ մենք արդեն օա՞՛ս ֆաղակալիք ենք... Կան մի այլ՝ վերելների համար գուցե հեզնելի դիտարկում. դորոցի համար սանիտարական տեսակետներից մախտեսված է 8,2 խմ տարածք: Լորոյա 27,5 մարդ-խոտության տարածքային դասաւեյակը տիտի ունենա 225,5 խմ ծավալ: Իսկ տիտային ունել դորոց 162 խմ-ից մեծ ծավալով դասարան չունի: Իսկ եթե 8,2-ը բազմապատկենք 34, 35-ով... Միայն այս ուսումնական տարածքում է հիմնականում սոցիալական դրդադիտներով, մեր դորոցից հեռացել է 20 աւակներ: Փորձում են երեւակայել, թե այս անթրվածին դատարաններից դեռ ֆանի երեխա է փախչելու...

Մեծարվեց համեմատաբար գործիչը, արժարծվեցին համեմատաբարի տաղանդները

Եւանակոր համեմատաբարից մեկի Հարթթ Թուրքիայի ծննդյան տարեդարձը տասնի տարի եւ եւս մեկ անգամ արժարծելու համեմատներից հայրենակցական միությանը մասնակցող եւ առայժմ լուծում չգտած խնդիրները: Վրաստանի մակույթի վաստակավոր գործիչ, Արիստիդես արիստիդես գործի հիմնադրներից Հարթթ Թուրքիայի ծննդի է 1912 թվականին Արիստիդեսի Գուրբախյանի օրհան է եւր հայկական գուրդում: Հայրենի գուրդի ուրախ դորոց, Սուխումի մանկավարժական տեղեկություն, Գուրբախյանի ֆինանսասնտեսական ինտեգրացիոն, թեկնածուական թեզ: Ուսումնասիրության այս ծանադարից հետո Հ. Թուրքիայի Արիստիդեսի անթրված երեխաների էվակուացիան ընդունարանի տեղն է այնուհետեւ 35 տարի անընդմեջ (1938-73) դեկալարել է Արիստիդեսի արիստիդեսի կենտրոնական վարչությունը: 1980 թվականից մինչեւ կյանի վերջը Թուրքիայի անթրված աշխատել է Արիստիդեսի լեզվի եւ գրականության եւ Վրաստանի ԳԱԱ-ի Գուրբախյանի անվան տասնության ինտեգրացիոն: Հեղինակ է 30-ից ավելի գիտական աշխատությունների, տասնյակ տասնակետազրական ակնարկների: Մեծ է նրա ակնաղ Արիստիդեսի մասին ուղեցույցների, տեղեկատուների, փաստաթղթերի ժողովածուների տասնամյակ գործում: Եվ նրա գործունեությունը գնահատվել է ըստ արժանիւնի՝ կատակարարական բարձր տարգելներով: Հարուստ եւ հետաքրքիր կենսագրությամբ այս մարդն իր ազգանկեր գործունեությամբ ծառայել է իրեն կամուրջ համեմատաբարից մեկի մայր հայրենիքի միջեւ, եւ տասնամյակ չէ, որ թեւ անթրված կյանքն աղբյուր է Արիստիդեսի, սակայն նրա մասին գրել

են մայր հայրենիքում: Եւ մահացավ 1988-ի օգոստոսին՝ այրույթ եւ չեսունելով հայ ոգու հաղթանակը: Բարեբախտաբար, չեսունել նաեւ, թե ինչու իր հարուստ գրական, գիտական եւ արիստիդեսի ժառանգությունը, որը գրավում էր գրեթե ողջ տունը, կրակի ճարակ դարձավ վրաց-աբխազական ընդհարման ժամանակ... Հ. Թուրքիայի կյանի եւ կենսագործունեության մասին Համեմատաբարի հայրենակցական միության փոխնախագահ Լազիկ Սարգսյանի ակնարկը հակիրճ էր, ֆանի որ հորեյարին գիտեին ներկաներից գրեթե բոլորը, որով ինքնաբերաբար շարունակեցին զեկուցողի խոսքը: Մասնախորհուրդի միության նախագահ Ի. Կրաւայանը խոսեց դարաւայան տասնարդմին համեմատաբարի մասնակցության մասին, լեզու այն շնորհակալ գործը, որ այդ տարիներին անում էր միությունը՝ նախկին փոխնախագահներ, «Չայն Համեմատ» թերթի խմբագիր Սեդրեյ Վարդանյանի եւ Կառլ Յալանդյանի գլխավորությամբ: 60-ականների սկզբներին հիմնարկված «Համեմատ» հայրենակցական միությունը աշխատել է արդյունավետ եւ գործում մինչեւ արցախյան շարժումը: Շատերը երեւի կիիւեն երեւանի «Համեմատ» ազգագրական համայնքի էլույթները թեմերից եւ կադույն էլրանից: Իսկ 1986-ի հոկտեմբերին «Էրեբունի-երեւան» տնտեսաարտադրական ծանցանկն արդեն Արիստիդեսի ժամանած նույնանուն համայնքը հաղթող ճանաչվեց ազգագրական համայնքների փաստաթուղթ: Բայց այսօր հայրենակցական կանգնած է ինչու ինչ առանց չախազանցության, մի ողջ գաղթօջախի լինել-չլինելու ցավոն խնդիր առջեւ: «5 տարուց ավելի է Գանթիաղում գործում է թուրքական ուղեք, որտեղ նույնիսկ կրն է դասաւանդվում, ա-

տում է Լ. Սարգսյանը, իսկ Արիստիդեսի հայկական դորոցները կարտ են անգամ տարական դատարանի եւ ուսումնական ծեռարկների, մինչդեռ շնորհաւաս երեխաներ ունեն, որով կկորչեն, եթե նրանց չկարողանանք օգնել հայրենիքում սովորելու»: Միությունն իր հայրենակցական դատարան է համարում Հայաստանում, Ռուսաստանում, Արիստիդեսի եւ այլ երկրներում բնակվող համեմատների համայնքումը, նրանց ուժերի եւ հնարավորությունների կենտրոնացումը: Մեծ օգնության կարի ունեն վրաց-աբխազական ընդհարման ժամանակ Հայաստանում բնակված, արցախյան ազատամարտում զոհված, բնակարանային խնդիրներ, ցածր եկամուտ ունեցող համեմատաբար, միայնակները, բազմազավակները, գործազուրկները... Եվ Հ. Թուրքիայի նվիրված միջոցառումն, իրոք, առիթ էր նորից այդ խնդիրները վեր հանելու, լուծման ելք փնտրելու: Շուրջ 15-ամյա դատարան հետ, մեծ դժվարությամբ, միությունը ջանում է վերահասարակել «Համեմատ» թերթը, որի հետ մեծ հույսեր են կադել. տեք է միւս հիւսնեցնել, ավելին ախազանգել հայության այս թեկուրի մասին, գտնել, կադել իրար, սասարել: Ճանադարին այդ անչախ դժվարին է, եւ դա հասկանալի է թվում հայրենիքի կրկնված, տասնարդմին թեզական ու ցիրուցան համեմատաբարից ունեն է դիմացը՝ «Շուրջայան» հարաբերություններն ու դեռ նոր ուղի կանգնող հայրենիքը: Հետումնում աղբյուր աղաւակված համեմատներից է ժայները չեն հասնում: Սակայն միությունը չի ընկնում գործում է բախում է հույս ներշնչող ամեն մի դուտ, դիմում ամեն մի աղալի: Քանզի Համեմատ մենք դատարան ենք փրկել:

Ջավախքի աշխարհի տարեգիրը

Հայոց Ջավախքի աշխարհի վերաբերյալ շատ է գրվել: Սակայն ամեն անգամ Ջավախքի մասին դատարան յուրաքանչյուր նոր գիրք բազմաթիվ նորություններ է մտնում մեր դատարանում: Ընթրցողի գրասեղանին է ջավախքի

կի կուսակցական եւ կոմերիտական մարմիններում: Եւ 1949 թվականից մինչեւ իր կյանի վերջը եղել է Թիբիտիում լույս տեսնող «Սովետական Վրաստան» թերթի սեփական թղթակիցը Ջավախքում: Շուրջ կես դար շարունակ որոշ տարածք Ար. Սեւիկյանը Վրաստանի եւ Հայաստանի մասնում արձագանքել է իր հայրենի լեռնաշխարհում տեղի ունեցած հասարակական-ֆաղակական անցուղարձին, սնտեսական եւ սոցիալական բազմաթույթ հիմնադարների, բնակչության առօրյա աղբյուրներից միայնակները: Լրագրող նրա դիտարկումն ոչինչ չի վրիպել, ոչ դրական եւ ոչ էլ բացասական երեւույթները: Սակայն այս գրով հեղինակն ամենից առաջ մեզ ներկայանում է որոշեւ Ջավախքի տարեգիր՝ այս հասկացության լայն իմաստով: Ժողովածուն սիրատուն խոն ու խոսք է հայրենի լեռնաշխարհի տնտեսական զարգացման մասին, ովեր դիմակայելով դատարան բնության եւ անթրվածության սոցիալ-ֆաղակական համագամներին, բնավ չեն համեմատում բախքի մահադուլին եւ չեն գաղթում հայրենի եզերից: Ինքը լեռնաշխարհի կենդանի դատարանի տարեգիր Ար. Սեւիկյանը մեկն էր նրանցից, ովեր իրենց յուրաքանչյուր քննող կադված են հայրենի հողին, սովորություններին, բառ ու բանին, դարավոր սրբություններին: Ժողովածուի էջերում ներկայացված բազմաթիվ ակնարկները, հարցազրույցները, հողվածները, ռեպորտաժները, երկխոսությունները, երգիծանքն ու հոււմորը, ստուգայցներն ու լուսանկարները սղաղիք տասնարդմին են շալխ Արախի Սեւիկյանի 50 տարվա լրագրողական գործունեության մասին:

Հայոց Ջավախքի աշխարհի վերաբերյալ շատ է գրվել: Սակայն ամեն անգամ Ջավախքի մասին դատարան յուրաքանչյուր նոր գիրք բազմաթիվ նորություններ է մտնում մեր դատարանում: Ընթրցողի գրասեղանին է ջավախքի

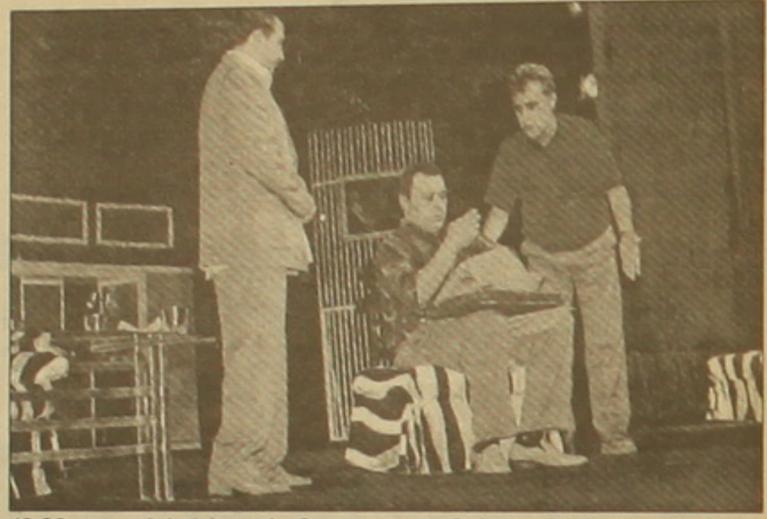
Մի ամի օրով մայր հայրենի են եկել բյուրոսահայ մեր բարեկամները՝ Լարա և Ասիան Խաչիկյանները, երկու չմտած հայուհիներ, որոնք երբեմնի հայ ամենահզոր ու բազմամարդ զարթոցախն են ներկայացնում: Այցի նուազակը սուկ Հայաստանի Հանրապետության առավել ծանոթ լինելը չէ: Երկու օր հետո ՀԲԸՄ-ՀԵԸ-ի Բեյրութի «Վահրամ Փափազյան» բաժնարանի արհեստի Մարին Խաչի-

արողը և այդ ողբերգությունից ծերազատվել ցանկացող Ֆիլունենայի կերպարի փայլուն մեկնաբանությունը մեծն Սոֆիա Լորենի կատարումը: Իհարկե, մեծ համարակություն էր մե՛ս Կայսրի մեծ մեկնաբանությունը հրամցելու համար: Երկուսը Ղազանյանը գիտե՛ր, դասկերացնում էր գործի ծանրությունը: Շատ լավ էր հասկանում նաև Ասիան Խաչիկյանը: Բայց և Ղազանյանը, և Ասիանը համարակա-

ցա՛սրել նրանց մեծ նվիրվածությամբ: Սփյուռնի համար հասկանալի էր այսպես ասած «ոչ որո՞՞ք սիրոնալ, սիրողական» բաժնարանը: Եթե սարիներ առաջ տեղի մտավորականությունը որո՞՞շակի կողմնակալությամբ և ոչ լիարժեք վստահությամբ էր մոտենում «սիրողական» բաժնարանի կարգավիճակին, ապա այժմ փաստորեն վերաբերումներ կարելի փոխվել է, որով-

Երբ կասակերգությունը դառնում է ողբերգություն

«Ընթրիքի հիմարի հետ» պիեսի բեմադրությունը Պարոնյանի անվան թատրոնում

19-20-րդ դարերի եվրոպական գրականությունն այս կամ այն կերպ նաև Դոստոևսկու շունչն ունի իր մեջ: Եվ որքան մնայուն արժեքներ են ստեղծվել ու ստեղծվում: Անհատի և հասարակության երկփեղկվածությունը, իրենից իրական արժեք ներկայացնող անհատի ողբերգական կերպարների ենթադրությունը, որոնք հիշեցնում են միկելանջոյի և Լաֆոնտենի խոռոչապետ խառակները: Այսպես է նաև հայերի դեռևս փյն ծանոթ Ֆրանսուազի բաժնարանը Ֆրանսիս Վեբերը, որի մեկ գործը՝ «Ընթրիքի հիմարի հետ» լիցից ներկայացրեց Հակոբ Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմիտեի ղեկավար Գրիգորյանը: Պիեսը հեղինակն անվանել է կասակերգություն և այն բեմադրվում է կոմիտեի թատրոնում: Սակայն ներկայացումը դիտելուց հետո համոզվում են, որ այն ավելի քան ողբերգություն է՝ կոմիտեի իրավիճակներով և գրեթե սարկազմի հասնող կերպարներով: Չար ու դժգոհ մի մարդ՝ Պիեռ Բրուարն իր և իր ընկերների համար խաղ է հնարել. ամեն չորեքշաբթի նա գնում է մի հիմար և նրան սանում ընթրիքի՝ ընկերների մոտ, որպեսզի դժգոհ ծաղրի ենթարկեն նրան: Այսպիսի մեկին՝ Ֆրանսուային, նա գնում է Ֆիլունենայի նախարարության հարկային վարչությունում: Եվս մեկ ուրախ չորեքշաբթի է ստացվում այս գիշերայինը: Սակայն մանկամտության հասնող հրաշալի Ֆրան-

Բարդ բնավորություններ մեկնաբանող հայուհիին

Լիբանանահայ դերասանուհի Մարին Խաչիկյանն արժանացել է «Վահագնի» դափնեկրի կոչման

կանին է հանձնվելու համահայկական «Վահագն» մրցանակաբաժնի լավագույն արհեստուհու 2003 թվականի մրցանակը՝ Էդուարդո դե Ֆիլիպոյի «Ֆիլունենա Մարտուանո» դիեսի ներկայացման մեջ գլխավոր դերակատարու Ֆիլունենայի դերակատարու համար: Այս դիեսի ներկայացման հեղինակը Հայաստանի արվեստի վասակավոր գործիչ, բաժնարանի գործիչների միության նախագահ, Հ. Պարոնյանի անվան երեսնամյա ղեկավար Թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար, որո՞՞շակ սուր երկանդ Ղազանյանն է: Ուստի, բնական է, որ Մարինի հետ մեր գրույցը սկսվեց հենց երկանդ Ղազանյանի մասին խոսելով:

2000 թվականին ղեկավարված ընդհանուր միության հովանու սակ գործող «Վահրամ Փափազյան» մեր բաժնարանի անդամներն զբաղվում են ներկայացման մեր կողմից սեսնելու ծանաչված որո՞՞շակուր երկանդ Ղազանյանին, որը մեզ հետ էրեք բեմադրություն արեց՝ 2000-ին «Թեմեմի Ուլիյանի» «Ցանկության սրամվայը» (ան բեմադրվեցավ «Մեմեմիության վերջին կանգառը» խորագրով), 2001-ին Էդուարդո դե Ֆիլիպոյի «Ֆիլունենա Մարտուանո» («Երեսնամյա կման երեսնամյա») և վերջինը՝ 2003-ի գարնանը Հակոբ Պարոնյանի «Պաղտասար աղբար» դիեսները: ասաց Մարին Խաչիկյանը: Թատրոնի մեր այս երեք բեմադրություններն ալ մեծ ոգեւորությամբ ընդունվեցան Լիբանանի մեջ ոչ միայն հայ, այլև արաբ հանդիսատեսներու կողմէ, որովհետեւ մարդկային հոգեբանության խոր շերտերու լնություն էին անոնք: Մարին Խաչիկյանի նախափուլումը հենց հոգեբանական բարդ իրադրություններում գտնվող կանանց կերպարներն են, ինչպես, ասեմ, Էդուարդո դե Ֆիլիպոյի հերոսուհին Ֆիլունենան: Երբ երկանդ Ղազանյանը Բեյրութում իրականացնում էր իսլամի դրամատուրգի աշխարհառջակ այս դիեսի բեմադրությունը, արդեն հայտնի էր ողբերգությանը

հետ մեզ մոտ էլ՝ Հայաստանում իրականում գու՛ «որո՞՞ք սիրոնալ» բաժնարանը գրեթե չկան: Այստեղ ևս ներկայացումներ կայանում են, եթե բաժնարանի ղեկավարները գնում են հովանավորներ: Մարին Խաչիկյանի հետ մեր գրույցը չսահմանափակվեց լուր բաժնարանով, թեև դեռևս 1994 թվականին, երբ սովորում էր Բեյրութի համալսարանի երկրորդ կուրսում, Մարինը անվերադարձ նվիրվեց բաժնարանին: Ուսումնառությունն ավարտելուց հետո Մարին Խաչիկյանն աշխատեց մեծ ընդհանուր միության Պողոս Կարմիրյան միջնակարգ վարժարանում որպես անգլերեն լեզվի ուսուցչուհի: Ուրը սարի դասավանդելուց հետո, արդեն երրորդ տարին է, ինչ Մարինը համարվում է այդ վարժարանի սնորհուհի: Իսկ ինչպե՞ս է համաձայնում իր հիմնական աշխատանքը բաժնարանին:

Ես նույնություններ կգտնեմ երկուսի մեջ, ասում է Մարինը: Այնպես որ մեկը մյուսին արգելի չեմ համարեք: Ես այդ իմ համոզումով ու որոշումով քրած եմ: Հասկանալի է, որ եթե մարդը սիրում է իր գործը, նվիրված է, ապա ժամանակի ժախտակ չի գա: Իհարկե, հե՛տ գործը չկան, բայց գործը կիսեանա, եթե սիրում են այն: Եվ այսպես, Բեյրութում ապրում, աշխատում և ստեղծագործում է հրաշալի մի հայուհի, որը կարողանում է ոչ միայն հայեցի լիցիցի անձնադժվար առաջնությունն իրականացնել (ոչ մեկի համար զարցնի չէ, թե որքան դժվար է այսօր իսկապես հայ մնալը, առավել ևս՝ մանուկ սերունդը հայ դա՛նելը), այլև փորձում է հոգեբանական բարդ կերպարների որոնումներ կատարել և դրանք ներկայացնել հանդիսատեսին: «Վահագն» մրցանակաբաժնության դափնեկրի կոչումը Մարինի համար առաջին լուրջ նվաճումը համարելու և ստացնելու նոր ավանդույթ է: Համոզված եմ դրանք չեն ուզանա: ՄԵՐԳԵՑ ԳՍԼՆՅՈՒ

Թբիլիսիում հիշեցին Արամ Խաչատրյանին

«Հայ երաժշտության դասիար, աշխարհառջակ կոմպոզիտոր, քի՛՛ֆիլիսոփ» Արամ Խաչատրյանին մեծ խոսքերով ներկայացրեց վիրահայ մտավորական, մանկավարժ Խաչատուր Գեորգյանը իր իսկ նախաձեռնությամբ կազմակերպած հու՛ւ-գերեկույթին, որը տեղի ունեցավ Թբիլիսիի-թիվ 104 հայկական դպրոցում: Արամ Խաչատրյանը ծնվել է Թբիլիսիում, առաջին երաժշտական կրթությունն ստացել այն ժամանակներում հայ մշակույթի

մայրաքաղաք Թբիլիսիում: Աշխարհառջակ կոմպոզիտորը Թբիլիսիում ապրել է 19 տարի նախքան կենդանավեր Մոսկվայի Գնեսինի թավջութակի բաժինը: «Խաչատրյանների ընտանիքը հաճախ էր գնում Թբիլիսիին մերձակա «Կա ջուր» վայրը հանգստանալու: Հետագայում «Կա ջուրը» դարձավ Կոջոր: Ահա այնտեղ է 1903 թ. հունիսի 6-ին ծնվել Արամ Խաչատրյանը», կոմպոզիտորի 100-ամյա հոբելյանին նվիրված միջոցառմանն ասաց Խ. Գեորգյանը:

Բանախոսը ներկայերից դասնեց Խաչատրյանի կյանքը, ստեղծագործական ժառանգությունը, մեջբերումներ արեց Խաչատրյանի համեմար գեղարվեստական կարգիցների հու՛ւ-գերից: Եռես Գնեսինույնը Խաչատրյանի մասին գրել է. «Չեք երաժշտությամբ են ճանաչեցի Հայաստանը, այն ժամ էր որ աշխարհի ամենագեղեցիկ երկրներից մեկը լինի: Իմ ողջույնը տարեք ձեր երկրին»: ԹԱՅՈՒՆ ՎՄԿՈՅԵՆ, Թբիլիսի

Կազմակերպության Հայաստանի գրողների միության և Թեբեյան մշակութային միության

Հորեյանական երկու նվիրված

Շահան Շահնուրի

ծննդյան 100-ամյակին

Տեղի կունենա 2003 թ. սեպտեմբերի 30-ին, ժամը 16.00-ին, Հայաստանի գրողների միության սան մեծ դահլիճում: Մուտքն ազատ է:

Թեբեյան մշակութային միություն

Հորեյանական հանդիսություն նվիրված

ակադեմիկոս Ֆադեյ Սարգսյանի

ծննդյան 80-ամյակին

Տեղի կունենա 2003 թ. հոկտեմբերի 3-ին, ժամը 14.00-ին, Թեբեյան կենտրոնի դահլիճում (հասցյան 50):

Օրվա հետերով

ՎԵՐԱԲԱԺԱՆՈՒՄ

Ընունք ուրու փոխնախարարներ կազատեն ղաւսոնները՝ կոալիցիային «նվիրելու» համար

Երեկ Ազգային ժողովում հարցու-
 մասախանից հետ վարչադեպ
 Անդրանիկ Սարգսյանը ղաւսա-
 խանեց լրագրողների հարցերին:
 Անդրադառնալով 73 Դաւանկցու-
 քան կողմից կառավարության իր
 անդամների 100 օրվա աւխասա-
 մի հաւանկությանը, Անդրանիկ
 Սարգսյանը հայտնեց, որ երեւի նո-
 րանաւանակ նախարարների համար
 անհրաժեշտութիւն է եղել սալ 100
 օրվա աւխասամի գնահատակա-
 նը: Եվ այն, որ վարչադեպի խոս-
 րով, փորձել են ներկայացնել իրենց
 նախարարների աւխասամը, դրա-
 կան է: Ի դեպ, ըստ Անդրանիկ Սար-
 գսյանի, եռանոյա հաւանկաւու-
 քուն ներկայացնելը ոչ թե նոր ա-
 վանդույթ է, այլ արդեն 4 արի գոր-
 ծող: Ինչ վերաբերում է վերջերս հն-

չող այն լուրերին, թե կոալիցիայի
 ուժերը փոխնախարարների ղաւ-
 սոններ են ղաւհանջում, վարչադե-
 քը ղաւզաբանեց, որ դա բնական
 է, ղաւզադեպ արեսուականորեն
 հարցը սրվել է:
 «Բնականաբար, ղեկ է ուրու
 հայեցողական ղաւսոններ առա-
 քարկվելին կոալիցիայի կուսակ-
 ցութիւններին», հայտարարեց
 Անդրանիկ Սարգսյանը: Նա աւել-
 ւացրեց, որ կառավարութիւնը
 կփորձի ընտրել ղաւսոնները
 թեկնածուների: Այս հարցը թերեւս
 հաջորդ շաբաթ կհանարկվի կոա-
 լիցիայի խորհրդի նիստում, որտեղ
 եւ կառավարութիւնը կներկայաց-
 ցի այն փոխնախարարներին, ո-
 րոնց մտադիր է ազատել աւխա-
 սանից:

Կոալիցիայի ներսում սիրող մթ-
 նոլորտի, Դաւանկցութեան հա-
 վանկութեան մեջ սրված գնահատա-
 կանների առունով Անդրանիկ Սար-
 գսյանը նեց, որ կոալիցիայի ներ-
 սում մթնոլորտը շատ լավ է: Իսկ
 Դաւանկցութեան այստեղ ասած
 մեղադրանքները վարչադեպը հա-
 մարում է նոր նախարարների ա-
 խասանալիս փորձի ղաւկա: Չմայած
 դրան, որն Սարգսյանը աւելացրեց,
 որ 73Դ հաւանկաւու-
 քունը կարող ինչ կոալիցիայի
 մյուս ուժերին վերաբերող մեծ
 վերադրումներ չի տեսել:
 «Մենք կոալիցիայի ներսում սար-
 ակարծութիւններ չունենք, որու
 խնդիրների շուրջ ունենք արբեր
 մոտեցումներ», եզրակակեց Անդր-
 անիկ Սարգսյանը:

Հարցումաւասախան

- Մակույթի, սորոսի եւ երիտա-
 արդութեան հարցերով նախարար
 Թամար Պողոսյանը ղաւսոնաւորեց
 հերթեց, որ փոխնախարար Կարեն Ա-
 ղիսակեայանը Թուրքիայում հայտա-
 րարել է, թե ղեկ է մոտանալ ղաւ-
 սութեան վաս միջադեպերի մասին:
- Ըստ Անդրանիկ Սարգսյանի,
 2004 թ.-ին ուսուցիչների մեկ դույ-
 ղը կկազմի 30.900 դրամ, ներկա
- 18.500-ի փոխարեն, բուակը կկազ-
 մի 7-7.500 հազար, նվազագույն ա-
 խասաւարձը հնարաւոր է բարձրա-
 նա մինչեւ 13.000:
- Ըստ Անդրանիկ Սարգսյանի,
 գազի, ջրի եւ էլեկտրաէներգիայի սա-
 կազմերն ամեն դեպքում ունեն բարձ-
 րացման միտում:
- Ըստ Դավիթ Գարութիւնյանի,

«Հայկական ալիաւորիներ» ընկե-
 րութեան աղազան սնանկացմամբ
 աւարտելն աւելի հաւանական է,
 իսկ լուծարումն անհնար:

«Չվարժող» օղանաւակայա-
 նում Հայաստանի ղեկական դրուից
 վեր, ըստ Թաթուլ Մանասեայանի, ծա-
 ծանկում է օղանաւակայանի դրուց:
 Այստիսի բաներ:

ՎԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՐԵՎԻԿԱ ՏԱՐԱԾԲԱՅԻՆ ՄԱՍՆԱԿԵՐՄԱՆ ԿՈՐՄԻՏԵՍԻ ԳՐԱԿՈՒՄՈՒՄ ԵՒ ԱՆՈՒՄԻ, ՈՐԸ ՏԵՐԻ ԿՈՒՆԵՆԱ
 2003 Յ. ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 30-ԻՆ, ԺՄՆԸ 10.00-ԻՆ, ՀԱՍՏԵՆ Բ. ԱՐԵՎԻԿԱ ԲԱՆՈՒՄՅԱՆ 15, ԱՐԵՎԻԿԱ
 ՏԱՐԱԾԲԱՅԻՆ ՄԱՍՆԱԿԵՐՄԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԸՆԹ-
 ՎԱՆՈՒՄ Է

1. Հայկաստանի հաւանկի խանութ	106,9 մ	113 000 դրամ,
2. Պեմզաբնի թիվ 2 հանրակրթական	540,0 մ	1 040 000 դրամ,
3. Նոր կյանի արդուաւարական խանութ	99,2 մ	365 000 դրամ,
4. Հայրենացի հանրակրթական	342,5 մ	1 470 000 դրամ:

Անուրոյն անցկացվելու է դասաւանդ եղանակով: Անուրոյն մասնակցելու ցանկացողները մինչեւ 2003 թ. սեպտեմբերի 29-ը անուրոյն հանձնաժողով ղեկ է ներկայացնել

1. Անուրոյն մասնակցելու հայտ:
2. Անուրոյն մասին, վճարի անդորրագիրը մասնակցութեան վճարի չափն է այն հիմնական միջոցի մեկ-
 նարկային գնի 5 տոկոսը, որը հայտատու ցանկանում է գնել: Մասնակցութեան վճարի մուտքագրու-
 մը կատարում է Արեւիկա կոմիտեի դրամարկը:
3. Անուրոյն մասնակցի տնտի գինը 5000 դրամ:
4. Անուրոյն մասնակցի չիանաւոր դիտարի տնտի գինը 3000 դրամ:

Անուրոյն հարթող ղաւսաւոր է տեղում 30 րոպեի ընթացքում վճարել իր առաքարկած գնի առնակը
 5 տոկոսը, որը կհաւանկաւի մնացած գումարը վճարելուց, վճարման ենթակա գումարի մեջ, իսկ հե-
 տագա վճարումը չկատարելու դեպքում հեծ չի վերադարձվում:
 Օրելեի վաճառի գինը գնողը ղաւսաւոր է վճարել 10 օրվա ընթացքում:
 Անուրոյն հարթող հանդիսանում է օրելեի ղաւսերի եւ ղաւսաւորութիւնների իրակահարող:
 Ընճերի եւ շինութիւնների արժեքներն հաւանկաւոր չեն գույրի եւ սարաւորումների արժեքները:

Հայաստանի ամերիկայի համալսարանը

մրցութային կարգով աւխասամի է հրակիրում

■ Հասարակայնութեան հետ կապերի կորուզման

Թեկնածուն ղեկ է ունենա համաղաւասախան մասնագիտական
 բարձրագույն կրթութիւն, հայերեն, անգլերեն եւ ռուսերեն լեզուներով
 հողկածներ գրելու գերազանց կարողութիւն, մեկից երկու արվա հա-
 մաղաւասախան աւխասամային փորձ: Հաղորդակցման եւ կազմա-
 կերպական բարձր ունակութիւնները, ինչպէս նաեւ համակարգիչի
 սիրաղեսումը ղաւսարդիր են:

Մագիստրոսի կոչումը բաղաւազիսութեան, հասարակական կառավար-
 ման ոլորտում, ինչպէս նաեւ լրագրողի փորձառութիւնը ցանկալի են:

Պահանջվող փաստաթղթերն են՝ կրթութեան վկայական, ինճնակեն-
 սագրական տեղեկութիւններ (resume) եւ երկու մասնագիտական ե-
 րաւաւորագիր: Աւխասամը կսկսվի 2004 թ. հունվարի 15-ից:

Դիմել ՀԱԴ-ի կարդերի բաժին, մինչեւ ս. թ. հոկտեմբերի 6-ը, ժ. 17.45-ը՝
 Մարալ Բաղրամյան 40 դող., 50 ա սենյակ հասցեով:

Ներգաղթային վիզայի ամենամյա վիճակախաղի մասնակցութեան դիմումները ներկայացվելու են էլեկտրոնային տարբերակով

Երեւանում ԱՄՆ դեսպանատունը տեղեկացնում է, որ ԱՄՆ Պեսդեպարտամենթը հայտարարել է ներգաղթային
 վիզայի ամենամյա վիճակախաղի մասնակցութեան ղաւսամաների փոփոխութեան մասին: Այս արվանից սկ-
 սած ներգաղթային վիզայի ամենամյա վիճակախաղի մասնակցութեան դիմումները ղեկ է ներկայացվել
 միայն էլեկտրոնային տարբերակով՝ այդ նախաւոր ստեղծված ինտերնետային էջի միջոցով: Այսուհետեւ Պես-
 դեպարտամենթը չի ընդունի վիճակախաղի մասնակցելու այն դիմումները, որոնք ստացվում են փոստով:

Պեսդեպարտամենթն անցնում է դիմումների ընդունման էլեկտրոնային այս տարբերակին, որտեղից առաւել
 արդուանակեց դարձնի ներգաղթային վիզայի ամենամյա վիճակախաղի անցկացումը եւ գերծ ղաւսի կեղծի-
 ներից: Այստիսով այն նվազեցնում է այն դիմողների վիճակախաղի մասնակցելու հնարաւորութիւնները,
 ովքեր նախաւորագրած են վսանգել ԱՄՆ ղեկական շահերը:

Ներգաղթային վիզայի ամենամյա վիճակախաղի ծրագիրն անցկացնում է Պեսդեպարտամենթը: Այս վիճ-
 կախաղին կարող են մասնակցել անվսանգութեան դեպարտամենթի բաղաւազիսութեան եւ ներգաղթային ծա-
 ղայութիւնների հաստատած երկրների բաղաւազիսները: Ամեն արի այս ծրագրի շրջանակներում խաղարկվում է
 55000 ներգաղթային վիզա: Կատարվում է ղաւսահական ընտրութիւն, որից հետո Պեսդեպարտամենթը ընտ-
 րված մասնակցներին տեղեկացնում է, որ նրան իրավունք են ստացել դիմելու ներգաղթային վիզայի համար:
 Ամեն արի այս ծրագրին մասնակցելու համար գրանցվում է շուրջ 6 միլիոն մարդ: Նախկինում վիճակախա-
 ղի մասնակցութեան դիմումներն ուղարկվում էին փոստով, սակայն այս արվանից սկսած ընդունվելու են
 միայն էլեկտրոնային տարբերակով ներկայացված դիմումները:

DV-2005 վիճակախաղի մասնակցութեան դիմումների մուտքագրումը սկսվում է 2003 թ. նոյեմբերի 1-ից եւ
 շարունակվելու է մինչեւ 2003 թ. դեկտեմբերի 30-ը ներառյալ: Ներգաղթային վիզայի ամենամյա վիճակախա-
 ղին մասնակցելու ցանկացող բոլոր անձինք ղեկ է օգտվեն ծրագրի ինտերնետային էջից, որտեղ տեղադրված է
 դիմումի ստանդարտ ծելը, որը տեղում լրացվում է առաւելում է էլեկտրոնային տարբերակով: Դիմումին կից ղեկ է
 ներկայացնել նաեւ թվայնացված լուսանկարներ:

DV-2005 վիճակախաղին մասնակցելու վերաբերյալ մանրամասն տեղեկութիւններ կարող եք ստանալ Երե-
 ւանում ԱՄՆ դեսպանատան հյուպատոսական բաժնի անվսանգութեան աւխասակիցներից (հասցեն՝ Մարալ
 Բաղրամյան 18):

ԱՄՆ ԴԵՍՊԱՍԱՏՈՒՆ
 ՀԱՆՊԱՏՈՍԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

Ի գիտութիւն հասարակութեան

«Հայնոսագաղթ» ՓԲԸ-ն դիմել է Հայաստանի Հանրապե-
 տութեան բնական մենաւորների կարգաւորման հանճնաժո-
 ղով 73 արածում բնական գազի փոխարճման եւ բաւխ-
 ման լիցենզաւորված գործունեութեան բնական գազի վա-
 ճառի սակագնի սահմանման (վերանայման) հայտով:

1. Բնական գազի վաճառի գործող սակագինը՝
 - ամսական մինչեւ 10.0 հազ. միս ստառում ունեցող ստառողների եւ
 - բնակչութեան համար
 51 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ) ստառված յուրաւանցուր 1000 միս
 բնական գազի դիմաց (նեւված սակագինը անփոփոխ է 1997թ.-ից սկսած:
 1997թ. այն համարժեք էր 102.0 ԱՄՆ դոլարի);
- ամսական 10.0 հազ. միս-ից աւելի ստառում ունեցող ստառողների համար
 79.1 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ (ներառյալ ԱԱՀ) ստառված յուրաւանցուր
 1000 միս բնական գազի դիմաց;
- միջին սակագինը 80.13 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)
 ստառված յուրաւանցուր 1000 միս բնական գազի դիմաց:

Առաքարկվող միջին սակագինը՝
 95.7 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ (ներառյալ ԱԱՀ) ստառված յուրաւանցուր
 1000 միս բնական գազի դիմաց:

2. Բնական գազի փոխարճման գործող սակագինը՝ 5.783 ԱՄՆ
 դոլարին համարժեք դրամ (ներառյալ ԱԱՀ) փաստացի փոխարկած եւ
 բաւխողին ու (կամ) գազի ստորցեսնյա ղաւսեւս - կայանին հանճնված
 յուրաւանցուր 1000 միս գազի դիմաց;
 Առաքարկվող սակագինը՝
 - առաքարկվում է դաղարեցնել գործող սակագնի կիրառումը եւ չսահմանել
 նոր սակագին:
3. Բնական գազի բաւխման գործող սակագինը՝ 6.126 ԱՄՆ դոլարին
 համարժեք դրամ (ներառյալ ԱԱՀ) փաստացի բաւխված (վաճառված)
 յուրաւանցուր 1000 միս գազի դիմաց:

Առաքարկվող սակագինը՝
 - առաքարկվում է դաղարեցնել գործող սակագնի կիրառումը եւ չսահմանել
 նոր սակագին:

«Հայնոսագաղթ» ՓԲԸ
 1. Երեւան, Թիփլիսյան խճ. 43
 հեռ. 29 48 03, ֆաքս 29 47 24

«Տրանգազ» ՍՊԸ
 Կոսայի մարզ, գ. Վ. Պեղնի,
 հեռ. 28 52 84, ֆաքս 27 74 04

CAUCASUS MEDIA INSTITUTE

«ՉԼՄ-երի փոփոխութիւնները հետախորդային ղաւսամաներում»
 Միջազգային գիտաժողով
 Երեւան, 26-27 սեպտեմբերի, 2003

Լրատւամիջոցների կովկասյան ինստիտուտի եւ Եվրոպական «CIMERA» կազմակերպութեան նախաճեռնութեամբ
 2003 թ. սեպտեմբերի 26-27-ը տեղի կունենա հետախորդային ղաւսամաներում մասնակց գործունեութեանը նվիր-
 ված միջազգային գիտաժողով:
 Գիտաժողովի մասնակցների թվում են լրագրողներ, մասնակցի տարաբաններ, հետազոտողներ եւ փորձագետներ Ռու-
 սաստանից, Մոլդովայից, Ուկրաինայից, Ուզբեկստանից, Կրասնայից, Հյուսիսային Իռլանդիայից, Լեհաստանից,
 Իրանից եւ Միացյալ Նահանգներից:

Գիտաժողովի աւխասամային լեզուներն են անգլերենն ու ռուսերենը: Մասնակցների թիվը սահմանափակ է:

Գրանցվելու համար դիմել՝ Լրատւամիջոցների կովկասյան ինստիտուտ, Երեւան, 375002, Դեմիրճյան փակուղի
 23, հեռ.՝ 374 1 5406 31/ 32, ֆաքս՝ 374 1 56 88 60

Էլ փոստ՝ contact@caucasusmedia.org, moritz.cmi@netsys.am
 Ինտերնետ՝ www.caucasusmedia.org, www.cimera.org

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 25.09.2003 թ. ժ. 9:00-ից սահմանում է
 արարճուրթի հետեւյալ հաւանկային փոխարճեւները ու գնման
 եւ վաճառի հետեւյալ գները

ISO-ի կողը Միավոր	Արարճուրթ	Հաւանկային Գնում	Վաճառի
USD	1 ԱՄՆ դոլար	570.95	565.20
EUR	1 եվրո	654.65	650.70
RUR	1 ռուս. ռուբլի	18.75	17.60